

विहव्य आङ्गिरसः। विश्वे देवाः। त्रिष्टुप्, ९ जगती।

ममाग्ने वर्चो विहवेष्वस्तु वयं त्वेन्धानास्तन्वं पुषेम।

मह्यं नमन्तां प्रदिशश्चतस्रस्त्वयाध्यक्षेण पृतना जयेम ॥ १०.१२८.०१

अग्ने- पावक सर्वभूतहितरत्युद्भूतसङ्कल्प । विहवेषु- विविधहवनेषु । मम- मे । वर्चः- तेजः । अस्तु- भवतु । वयम् । त्वा- भवन्तम् । इन्धानाः- दीपयन्तः । तन्वम्- भवद्रूपम् । पुषेम- पोषणं कुर्मः । प्रदिशः चतस्रः- प्राच्याद्याः । मह्यम्- मे । नमन्ताम्- अनुकूला भवन्तु । त्वया । अध्यक्षेण- नेत्रा । पृतनाः- शत्रुसेनाः । जयेम ॥१॥

मम देवा विहवे सन्तु सर्व इन्द्रवन्तो मरुतो विष्णुरग्निः।

ममान्तरिक्षमुरुलोकमस्तु मह्यं वातः पवतां कामे अस्मिन् ॥ १०.१२८.०२

इन्द्रवन्तः- ईशानयुक्ताः । मरुतः- प्राणाः । विष्णुः- व्यापनशीलो देवः । अग्निः- सर्वभूतहितक्रतुः । मम- मह्यम् । सर्वे- सर्वाः । देवाः- देवताः । विहवे- विविधहवनयुक्ते यज्ञे । सन्तु- भवन्तु । मम- मे । अन्तरिक्षम्- नभः । उरुलोकम्- विस्तीर्णप्रकाशकम् । अस्तु- भवतु । अस्मिन्- अस्याम् । कामे- इच्छायाम् । मह्यम्- मे । वातः- वायुः । पवताम् ॥२॥

मयि देवा द्रविणमा यजन्तां मय्याशीरस्तु मयि देवहूतिः।

दैव्या होतारो वनुषन्त पूर्वेऽरिष्टाः स्याम तन्वा सुवीराः ॥ १०.१२८.०३

मयि । देवाः- देवताः । द्रविणम्- सम्पदम् । आ यजन्ताम्- आभिमुख्येन यच्छन्तु । मयि । आशीः । अस्तु- भवतु । मयि । देवहूतिः- देवाह्वानं भवतु । पूर्वे- सनातनकालतः । दैव्याः- दिव्याः । होतारः- उपासकाः । वनुषन्त- सम्भजन्ताम् । अरिष्टाः- अहिंसिताः । तन्वा- रूपेण । सुवीराः- शोभनवीर्यसम्पन्नाः । स्याम- भवेम ॥३॥

मह्यं यजन्तु मम यानि हव्याकूतिः सत्या मनसो मे अस्तु।

एनो मा नि गाँ कतमच्चनाहं विश्वे देवासो अधि वोचता नः ॥ १०.१२८.०४

मह्यम्- मे । यजन्तु- देवाः प्रयच्छन्तु । मम- मे । यानि । हव्या- हव्यानि सन्ति तानि देवान्
गच्छन्तु । मे- मम । मनसः- चित्तस्य । आकूतिः- सङ्कल्पः । सत्या- सत्यः । अस्तु- भवतु ।
अहम् । कतमच्चन- किमपि । एनः- पापम् । मा नि गाम्- मा नितरां गच्छेयम् । नः- अस्मभ्यम् ।
विश्वे देवासः- सर्वे देवाः । अधि वोचत- ब्रूत ॥४॥

देवीः षळुर्वीरुरु नः कृणोत विश्वे देवास इह वीरयध्वम् ।

मा हास्महि प्रजया मा तनूभिर्मा रधाम द्विषते सोम राजन् ॥ १०.१२८.०५

षळुर्वीः- भूर्भुवरादिभूमिकाषट्कोपेताः । देवीः- हे देव्यः । नः- अस्मभ्यम् । उरु- विस्तारम् ।
कृणोत- कुरुत । विश्वे देवासः- हे विश्वे देवाः । इह- अत्र । वीरयध्वम्- वीर्यं कुरुत । प्रजया-
सन्तत्याम् । तनूभिः- देहैः । मा हास्महि- मा वियुक्ता भवेम । सोम राजन् । द्विषते- शत्रवे । मा
रधाम- मा वधार्हा भवेम ॥५॥

अग्ने म॒न्युं प्रति॒नुद॒न्परे॑षाम॒दब्धो॑ गो॒पाः परि॑ पाहि न॒स्त्वम् ।

प्र॒त्यञ्चो॑ यन्तु नि॒गुतः पुन॑स्ते॒ऽमैषां॑ चित्तं प्र॒बुधां॑ वि नेशत् ॥ १०.१२८.०६

अग्ने । परेषाम्- शत्रूणाम् । मन्युम्- क्रोधम् । प्रतिनुदन्- तिरस्कुर्वन् । अदब्धः- अहिंस्यः । गोपाः-
पालकः सन् । त्वम् । नः- अस्मान् । परि- परितः । पाहि- रक्ष । निगुतः- शब्दायमानाः शत्रवः ।
गुड् अव्यक्ते शब्दे । पुनः प्रत्यञ्चो यन्तु- प्रतिनिवर्तन्ताम् । एषाम्- एतेषाम् । प्रबुधाम्-
प्रबुध्यमानानां शत्रूणाम् । चित्तम्- मनः । अमा- सहैव । वि नेशत्- विनश्यतु ॥६॥

धा॒ता धा॒तृणां॑ भुव॑नस्य॒ यस्पति॑र्दे॒वं त्रा॒तार॑मभिमातिषा॒हम् ।

इ॒मं य॒ज्ञम॒श्विनो॒भा बृ॒हस्पति॑र्दे॒वाः पा॑न्तु यज॑मानं न्य॒र्थात् ॥ १०.१२८.०७

धातृणाम्- धारकाणाम् । धाता- धारकः । भुवनस्य- जगतः । यः । पतिः- पालकः । तम् । देवम्-
द्योतनशीलम् । त्रातारम्- रक्षकम् । अभिमातिषाहम्- अभिमानघ्नमिन्द्रं स्तौमि । उभा- उभौ ।
अश्विना- प्राणेशौ । बृहस्पतिः- मेधाधिदेवता । देवाः- इमा देवताः । इमम्- एतम् । यज्ञम् ।
रक्षन्तु । यजमानम् । न्यर्थात्- निकृष्टार्थात् । पान्तु- रक्षन्तु ॥७॥

उरुव्यचा नो महिषः शर्म यंसदस्मिन्हवे पुरुहूतः पुरुक्षुः।

स नः प्रजायै हर्यश्च मृळयेन्द्र मा नो रीरिषो मा परा दाः ॥ १०.१२८.०८

उरुव्यचाः- विस्तीर्णव्याप्तः। महिषः- महान्। पुरुक्षुः- बहुभिः साहाय्याय शब्दितः। पुरुहूतः- बहुभिराहूत इन्द्रः। अस्मिन्- एतस्मिन्। हवे- आह्वाने। नः- अस्मभ्यम्। शर्म- मङ्गलम्। यंसत्- यच्छतु। हर्यश्च- आकर्षकप्राणयुक्त। इन्द्र- ईशनाधिदैवत। सः- तादृशस्त्वम्। नः- अस्माकम्। प्रजायै- सन्तत्यै। मृळय- आनन्दय। नः- अस्मान्। मा रीरिषः- मा हिंसीः। मा परा दाः- मा त्यज ॥८॥

ये नः सपत्ना अप ते भवन्त्विन्द्राग्निभ्यामव बाधामहे तान्।

वसवो रुद्रा आदित्या उपरिस्पृशं मोग्रं चेतारमधिराजमक्रन् ॥ १०.१२८.०९

ये। नः- अस्माकम्। सपत्नाः- खण्डप्रकृतिजाः शत्रवः। आदित्या अखण्डप्रकृत्याः पुत्रा देवा अस्माकं सोदराः। दित्याः खण्डप्रकृत्याः पुत्राः कुण्ठितभावनाप्रतीका अस्माकं शत्रवः। त एव सपत्ना इति श्रुतिषु कथ्यन्ते। ते। अप भवन्तु- नश्यन्तु। तान्। इन्द्राग्निभ्याम्- पावकपुरुहूताभ्याम्। अव बाधामहे- नाशयामः। वसवो रुद्रा आदित्याः। उपरिस्पृशम्- उत्कृष्टभावस्पर्शिनम्। उग्रम्- तीव्रम्। चेतारम्- विद्वांसम्। अधिराजम्- दीप्तम्। अक्रन्- चक्रुः ॥९॥